

Bestuursverslag met Jaarrekening 2024

Stichting NOB

Rijswijk - juni 2025

Publieksversie

nob Nederlands
Onderwijs in
het Buitenland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Nederlands onderwijs in het buitenland in cijfers	4
2. Evaluatie NOB-activiteiten	7
2.1 Aangesloten scholen	7
2.1.1 Advies	7
2.1.2 Kennis	9
2.1.3 Deskundigheid	11
2.1.4 Infrastructuur	13
2.2 Subsidieverstrekking aan aangesloten scholen	15
2.3 Europese scholen	16
2.3.1 Bestuursondersteuning	16
2.3.2 Werkgeverschap	16
2.3.3 Gebouwbeheer Bergen	18
3. Personeel en organisatie	20
3.1 Personeel en organisatie	20
3.2 Bedrijfsvoering	22
4. Financiële terugblik 2024	24

Voorwoord

Als motto voor ons Jaarplan 2024 kozen we: Zien en gezien worden.

We stelden onszelf twee opdrachten:

- het onderwijs in het buitenland in nieuw licht **zien** en daarmee in het bijzonder leraren helpen de kwaliteit van hun lessen kracht bij te zetten;
- meer van onszelf doen spreken, opdat we als vanzelfsprekend **gezien worden**. Meer in de etalage, niet alleen op de schappen. Meer op het podium, niet alleen achter de schermen.

Daar hebben we met plezier vorm aan gegeven. Met een volle week 'Inspiratiedagen' voor alle leraren, schoolleiders, bestuurders wereldwijd en belangstellenden in het taalgebied. Met een nieuwe NOB-video waarin leerlingen op diverse plekken in de wereld zich tot de minister richten en hun blijdschap uitspreken over het Nederlands onderwijs in het buitenland. Met enerverende bijeenkomsten met verwante organisaties en organisaties met aanvullende expertise op ons werkgebied. En een mooi artikel in Levende Talen in het januari-nummer van 2025.

In andere opzichten was het eveneens een opmerkelijk jaar.

NOB geeft vorm en inhoud aan haar missie en ambities met financiële steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De kaders hiervoor zijn vastgelegd in speciale regelingen met een looptijd van 5 jaren. Op 1 december 2023 expireerde de regeling voor 2019-2023. In november 2023 tekende de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs de Regeling NOB 2024-2028. Dit verslag blikte terug op het eerste jaar van deze nieuwe periode.

Na 25 jaar doorgebracht te hebben aan de Parkweg 20a te Voorburg, verhuisden we naar Rijswijk. Van een nostalgisch gebouw dat nog altijd de geur uitademde van de jongensschool die het ooit was, naar een modern, transparant dekkantoor met energielabel A+.

We namen afscheid van Jaap van Marle, twee volle termijnen de voorzitter van onze raad van toezicht. Hij droeg de hamer over aan Elisabeth Minnemann. We zullen zijn betrokkenheid, toegankelijkheid en vakkundige aansturing missen, maar hebben er vertrouwen in dat de rol vanaf 1 januari 2025 weer met elan zal worden ingevuld.

Vermeldenswaardig hier is tevens de audit die in het laatste kwartaal op verzoek van OCW, en aansluitend op de Kaderregeling subsidies OCW, door een extern bureau bij NOB is uitgevoerd. De resultaten sloten aan op ieders verwachtingen. In aansluiting op de verlenging van het ISO-certificaat 9001 mogen we stellen dat de interne kwaliteitszorg in 2024 opnieuw hoog op de agenda stond.

Linde van den Bosch
Directeur-bestuurder

1 Nederlands onderwijs in het buitenland in cijfers

Wereldwijd volgen in ± 120 landen leerlingen Nederlands onderwijs of onderwijs in de Nederlandse taal en daarmee verbonden culturen (NTC). In 2023 kon dat in 75 landen op scholen ter plaatse. Daarnaast wordt er vanuit Nederland en Vlaanderen, maar in toenemende mate ook vanuit locaties elders, onderwijs op afstand aangeboden.

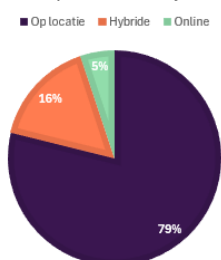
Scholen

Op 1 oktober 2024 waren er 167 scholen voor Nederlands onderwijs in het buitenland bij NOB aangesloten. Drie minder als het jaar daarvoor. Binnen de groep van aangesloten scholen maakt NOB een onderscheid tussen NTC-scholen en scholen die het volledige curriculum aanbieden:

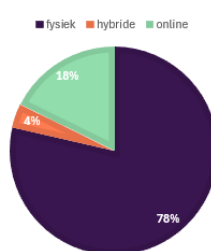
- 150 NTC-scholen die uitsluitend Nederlandse taal en cultuur aanbieden, overwegend naschools, in een omvang van minimaal drie uur per week. Veruit de meeste NTC-scholen zijn op zichzelf staande organisaties met vaak een eigen bestuur ter plaatse. In 12 situaties zijn de NTC-lessen geïntegreerd in een internationale school. Over het algemeen zijn NTC-scholen bescheiden in omvang met leerlingenaantallen die gemiddeld genomen schommelen tussen de 40-60, met uitschieters naar beneden en boven. Voor 19 NTC-leslocaties in het buitenland geldt dat zij leerlingaantallen hebben van 100 of meer. Het curriculum van NTC-scholen is afgestemd op de betreffende kerndoelen en het curriculum in Nederland en de eindtermen in Vlaanderen.
- 17 scholen die het gehele curriculum van basis- en/of voortgezet onderwijs aanbieden. Volledig Nederlandse scholen volgen hetzelfde programma als in Nederland. Een enkele Nederlandse internationale school biedt (ook) een ander curriculum aan, zoals het International Baccalaureate (IB) of het International Primary Curriculum (IPC). De meeste dagscholen zijn te vinden in Suriname, Curaçao en Aruba (12 van de 17).

NTC-onderwijs of regulier dagonderwijs krijgt vorm in lessen op locatie, online of in mengvormen van op locatie en online (hybride). Op 1 oktober 2024 waren er 11 onderwijsvoorzieningen voor online onderwijs bij NOB aangesloten.

Scholen per onderwijsvorm

Leerlingen per onderwijsvorm

Een derde schooltype waarvoor NOB taken verricht betreft de Europese Scholen (ES). De ES zijn primair opgericht voor kinderen van 4-18 jaar van ambtenaren van de Europese Unie en staan onder gezamenlijk toezicht van alle lidstaten. Er zijn in totaal 13 reguliere ES. Iedere ES biedt onderdak aan verschillende taalsecties die ieder kleuter-, lager- en voortgezet onderwijs (gelijk aan vwo) aanbieden volgens een eigen, Europees curriculum. Op 8 van de 13 scholen is een Nederlandstalige sectie; 4 in België (3 in Brussel), 1 in Nederland, 1 in Duitsland, 1 in Italië en 1 in Luxemburg. NOB treedt namens de Minister van Onderwijs op als werkgever van de Nederlandse leraren die naar deze 8 secties worden gedetacheerd, evenals van een enkel ander personeelslid dat vanuit Nederland een directiefunctie van een ES bekleedt.

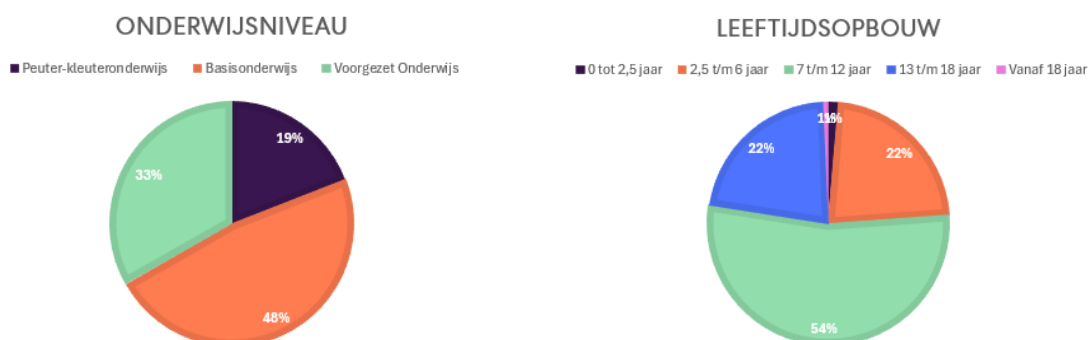
Leerlingen

In het schooljaar 2024-2025 volgen op peildatum 1 oktober 2024 in totaal 11.399 (2023: 11.633) leerlingen onderwijs bij 167 aangesloten scholen¹. In vergelijking met het vorige schooljaar is het aantal leerlingen met 2% gedaald. De 8 Nederlandstalige secties van de Europese scholen herbergden op de peildatum van 1 oktober 2024 in totaal 1.599 (2023: 1.600) leerlingen, vergelijkbaar met vorig schooljaar.

Tabel 1: Leerlingen en scholen/secties in het Nederlands onderwijs in het buitenland in de afgelopen 5 jaren op 1 oktober

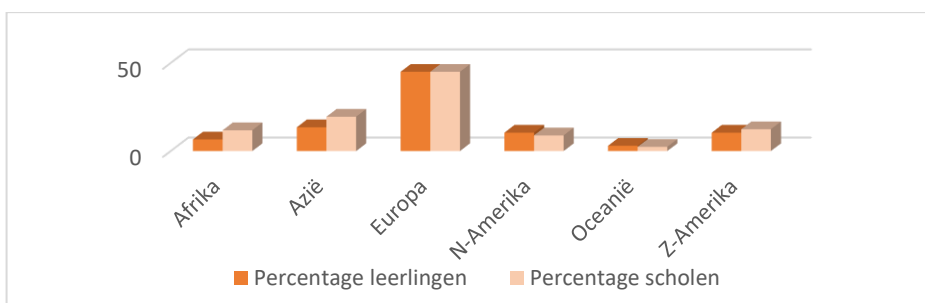
	Aangesloten scholen	Europese scholen - Nederlandstalige secties	Aangesloten scholen - leerlingen	Europese scholen - leerlingen ² Nederlandstalige secties
2020-2021	186	8	11.027	1.647
2021-2022	181	8	11.090	1.659
2022-2023	170	8	11.292	1.595
2023-2024	170	8	11.633	1.600
2024-2025	167	8	11.399	1.599

Het merendeel van de leerlingen op de aangesloten scholen, ± 77%, volgt NTC-onderwijs, ± 23% volgt een volledig Nederlands curriculum. Zij zijn als volgt verdeeld over onderwijsniveau en leeftijdsgroepen:

De meeste leerlingen en scholen (46 en 45%) zijn te vinden in Europa. Zuid-Amerika en Azië volgen op enige afstand met respectievelijk 20 en 13,5% van de leerlingen en 12,4 en 19,5% van de scholen. Noord-Amerika, Afrika en Oceanië sluiten de rij, met respectievelijk 10, 6,6 en 3% van de leerlingen en 8,9, 11,8 en 2,4% van de scholen.

Tabel 2: Spreiding Leerlingen en scholen

¹ Het totaal aantal leerlingen op de aangesloten scholen is niet gelijk aan het totaal aantal leerlingen dat in aanmerking komt voor leerlinggebonden subsidie. Ongeveer 1.500 leerlingen zijn niet-subsidiabel.

² Het betreft hier het totaal aantal leerlingen dat deelneemt aan het onderwijs in de Nederlandstalige secties; hoofdzakelijk Nederlandse en Vlaamse leerlingen, maar ook leerlingen met een andere EU-nationaliteit.

Voor de klas en achter de schermen

Tussen voorgaande schooljaren en lopend schooljaar neemt het aantal schoolleiders weliswaar iets toe, maar het aantal leraren en bestuurders loopt terug. Oorzaken hiervoor zijn niet direct aanwijsbaar. De beperkte afname van het totaal aantal scholen en een lichte stijging van het aantal scholen onder overkoepelende besturen verklaart een deel een vermindering van het aantal bestuurders. Wellicht speelt ook mee dat een rol als bestuurder minder evident lijkt te worden opgepakt. Diverse scholen geven aan dat de groeiende verantwoordelijkheid die met deze functie gepaard gaat, het minder gemakkelijk maakt mensen ervoor te interesseren. Het kleinere aantal leraren wordt deels gecompenseerd door het grotere aantal schoolleiders; vaak vervullen zij tevens een lesgevende taak. De nood aan bevoegde leraren vormt waarschijnlijk eveneens een reden. Dat het aantal schoolleiders groter is dan het aantal scholen, is een gevolg van duobanen of vanwege het feit dat sommige scholen afzonderlijke leslocaties kennen met ieder een eigen directeur.

Tabel 3: Aantallen leraren, schoolleiders en bestuursleden in de afgelopen 5 schooljaren

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Leraren	955	943	1.001	948	896
Schoolleiders	198	187	168	169	185
Bestuursleden	628	633	613	608	561

De gegevens in de tabel reflecteren de informatie die scholen NOB in betreffende schooljaren hebben doen toekomen, maar zijn niet per se op hetzelfde moment in het schooljaar verzameld.

Ook het aantal gedetacheerde, Nederlandse personeelsleden naar Europese Scholen neemt af. Dit hangt samen met de afspraken die de lidstaten hebben gemaakt over het verdelen van de kosten (cost sharing). Iedere lidstaat krijgt per schooljaar een quotum voor te detacheren leraren. Dit is gebaseerd op het totaal aantal leerlingen uit de betreffende lidstaat dat, in verhouding tot de andere landen, deelneemt aan het onderwijs. Nederland hanteert het quotum als uitgangspunt, maar laat ruimte voor enige 'overdetachering' (zie ook hoofdstuk 2). In het schooljaar 2023-2024 stond het aantal gedetacheerden voor Nederland nog op 47; quotum 42. Voor het schooljaar 2024-2025 kwamen we uit op 41; quotum 37.

2 Evaluatie NOB-activiteiten

2.1 Aangesloten scholen

In 2024 stelden we de onderwijsprofessional meer centraal. We weten dat de leraar voor de klas een belangrijk verschil maakt. Maar, juist het vinden en behouden van kundig personeel is voor veel scholen momenteel een zware opgave. In 2024 hebben we daarom extra ingezet op het promoten van lesgeven in het buitenland en op het investeren in de leraren in ons netwerk; in hun vakkennis en hun pedagogisch-didactisch handelen in de klas.

In aansluiting op onze opdracht zoals geformuleerd in de Regeling NOB, artikel 3, lid 1.a en lid 2, krijgt onze dienstverlening vorm langs vier lijnen:

- Advies;
- Kennis;
- Deskundigheid;
- Infrastructuur.

2.1.1 Advies

Binnen het domein 'Advies' ligt de focus op het versterken van de kwaliteit van onderwijs op de scholen. Uiteraard gaat het daarbij om het primaire proces in de klas; om pedagogisch-didactisch handelen, vakinhoud en monitoren van voortgang. Daarnaast vragen bestuurlijke kwesties, zoals kwaliteitszorg, organisatie en bedrijfsvoering de aandacht.

Voor 2024 werden, naast het vervolgen van reguliere adviesactiviteiten, enkele speerpunten geformuleerd. In tabel 4 is hiervan een overzicht opgenomen, voorzien van een aanduiding van de mate waarin ze al dan niet zijn gerealiseerd. Een nadere toelichting volgt in de rest van de paragraaf.

Tabel 4: Speerpunten advies 2024 en realisatie

Speerpunten	Realisatie
Herschrijven en actualiseren adviezen op Globus (online platform scholen)	+/-
Bezoeken aan tussen de 25-35 scholen	+
Instellen klankbordgroep van leraren voor consultatie en reflectie op dienstverlening NOB	+
Start project 'voor en door' leerkrachten op basis van input klankbordgroep en analyse van herstelopdrachten van de Inspectie van het Onderwijs in 2022 en 2023	-

Globus

Veel advisering geschiedt in de vorm van online gesprekken. Een belangrijke bron voor scholen is daarnaast Globus, het online NOB-platform voor scholen. Hierop staan generieke adviezen over onderwerpen waarnaar vaak geïnformeerd wordt en/of die actueel zijn voor het (NTC-) onderwijs. Via Google Analytics is geanalyseerd hoe scholen gebruikmaken van Globus. In totaal was er ruim 2.500 keer sprake van actief gebruik. Dat klinkt als intensief en diverse onderdelen werden ook relatief vaak bezocht. Tegelijkertijd heeft de analyse geleerd dat het bereik en de effectiviteit van diverse adviespagina's verbeterd kan worden.

In het afgelopen jaar zijn adviseurs gestart met een herijking en optimalisatie van het bestand aan onderwijsadviezen. Dit werk loopt over de jaargrens heen en verdient enige aansporing. Voor het bestuursadvies bestond er behoefte aan een grondiger aanpak. Er is in eerste instantie gewerkt aan het vastleggen van een beleidskader; wat omvat bestuursadvies voor NOB (inhoud) en welke dienstverlening biedt NOB hierop (informerend, adviseren, verwijzen). Op basis hiervan worden bestaande adviezen getoetst en zo nodig aangepast. Dit werk is nog volop in gang en loopt eveneens door in 2025.

Schoolbezoeken

Schoolbezoeken zijn uitgelezen momenten voor advies op maat. Het afgelopen jaar zijn er 31 bezocht (2023: 35); passend binnen de marges die hiervoor gesteld waren. De ambities van het team lagen echter hoger. Door prijsstijgingen van vluchten en hotels was het begrote budget echter niet toereikend om de voornemens volledig te kunnen verwezenlijken. Om die reden zijn voor het najaar reizen geschrapt. Zie tabel 5.

De schoolbezoeken omvatten: a) advies-, coachings- en feedbackgesprekken met schoolleiders, leraren en bestuurders en b) lesobservaties. In enkele gevallen zijn er ook informatiemomenten voor ouders en speciale scholingsbijeenkomsten voor de teams belegd. Concrete programma's zijn steeds in overleg met schoolleider en bestuur ingevuld. Hiervoor hanteren we een 'menukaart'. Thema's die in 2024 meermaals aan de orde kwamen, waren: meertaligheid (voor- en nadelen, hoe adresseren), zelfevaluatie als onderdeel van kwaliteitszorg, opvolgen van herstelopdrachten e/o aanbevelingen voortkomend uit inspectietoezicht. Na afloop is normaliter voorzien in follow-up en monitoring van afspraken. Hiertoe dienen de verslagen met actiepunten en evaluaties van de bezoeken door de scholen.

Tabel 5: Overzicht van geplande en uitgevoerde reizen en schoolbezoeken

2024	Schoolbezoeken	
	Ambitie	Uitgevoerd
Europa	20	12
Azië	11	6
Amerika (midden/zuid)	7	7
Afrika	8	6
Totaal	46	31

Op basis van een intern evaluatie-onderzoek zijn er verbeterpunten voor de schoolbezoeken in 2025 geïdentificeerd, zoals:

- Realistisch en voldoende ruim budgetteren;
- Schoolbezoeken richting bestuurders en schoolleiders positioneren binnen de kaders van de opdrachten van NOB als onderdeel van kwaliteitsbevordering;
- Verder standaardiseren van werkwijzen en methoden tijdens bezoeken en van follow-up en monitoring na afloop om meer objectief en uniform naar/over scholen te kunnen rapporteren;
- Ouderavonden als vast onderdeel opnemen in het programma om het belang van NTC- onderwijs te benadrukken;
- Leraren expliciet betrekken.

Klankbordgroep leraren

In de afgelopen jaren zijn contacten tussen NOB en scholen steeds meer gaan verlopen via schoolleiders en bestuurders. Voor leraren kwamen we wat meer op afstand te staan. Juist omdat zij zo belangrijk zijn voor de onderwijskwaliteit en wij onze ondersteuning willen afstemmen op behoeften uit de praktijk, zijn we in 2024 bewust gaan investeren in het vergaren van hun input. Een belangrijk voorbeeld daarvan is de installatie van een Klankbordgroep Leraren.

De Klankbordgroep bestaat uit een gevarieerde groep van 12 leraren³, onder leiding van een onafhankelijke, externe voorzitter. De groep kwam in 2024 driemaal online bijeen. Besproken zijn o.a. de informatie op Globus (wat mist, wat kan beter), wensen voor scholing, hoe om te gaan met toetsresultaten in de klas, hoe richt je vo-lessen in en behoeften aan methoden en materialen. Op basis van een suggestie van de Klankbordgroep en een analyse van de herstelopdrachten die door de

³ Enkele leden van de Klankbordgroep zijn tegelijkertijd leraar en schoolleider.

onderwijsinspectie in recente jaren zijn verstrekt, streeft NOB ernaar in 2025 extra te gaan inzetten op professionele ontwikkeling ‘voor en door’ leraren.

Producten en diensten

De kwaliteit van NTC-lessen wordt ook gestimuleerd met producten en diensten van externen die de eigenheid van dit onderwijs reflecteren. NOB treedt hierbij op als intermediair.

In 2024 is het overzicht van producten en diensten op Globus verbeterd. Hierop zien scholen wat er is, wat de kosten ervan zijn en onder welke voorwaarden zij kunnen deelnemen. In het afgelopen jaar zijn er diverse verlengingen doorgevoerd, waaronder Gynzy, Lexis Nexis en Nieuwsbegrip.

In 2025 vervolgen we met een verdere structurering en evaluatie van het aanbod. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar onderwijskundige producten, maar ook naar bedrijfsmatige diensten zoals verzekeringen, pensioenregelingen en de klachtencommissie. Beide NOB-teams, Onderwijs & organisatie en Bedrijfsvoering, werken hierin nauw met elkaar samen. Dit alles met als doel een duurzaam en efficiënt ondersteuningsaanbod te waarborgen. Daarnaast worden bestaande contracten en licenties kritisch geëvalueerd, zowel op basis van gebruik door de aangesloten scholen, als hun positie in de huidige onderwijswereld in Nederland en Vlaanderen en de kosten die ermee gepaard gaan.

2.1.2 Kennis

Om scholen goed te kunnen adviseren, om ouders, leerlingen en stakeholders van NOB adequaat te kunnen informeren, is kennis nodig. Binnen het domein ‘Kennis’ ligt de focus op het (verder) in beeld brengen van de scholen en de leerlingen die het onderwijs genieten.

Voor 2024 werden voor het domein Kennis enkele speerpunten geformuleerd. In tabel 6 is hiervan een overzicht opgenomen, voorzien van een aanduiding van de mate waarin ze al dan niet zijn gerealiseerd. Een nadere toelichting volgt in de rest van de paragraaf.

Tabel 6: Speerpunten kennis 2024 en realisatie

Speerpunten	Realisatie
Start gedifferentieerde, proportionele aanpak relatiebeheer	+
Verbetering instrumenten LeerlingVizier en SchoolVizier	+
Opslag en ontsluiting van data	+/-
Datageïnfomeerd werken – Kennisplan als basis voor NOB als expertisecentrum	+/-

Relatiebeheer

Scholen waarderen het contact met NOB. Uit een enquête onder scholen in het najaar van 2023 bleek dat alle respondenten (N=114) relatiegesprekken met hun vaste contactpersoon bij NOB op prijs stelden. Maar liefst 90% gaf aan het prettig te vinden hun vragen te kunnen voorleggen en informatie te ontvangen.

Tot en met het schooljaar 2022-2023 vond standaard twee keer per schooljaar een relatiegesprek plaats met elke aangesloten school. Een arbeidsintensieve werkwijze. Bovendien stelden adviseurs zich de vraag of zo’n tweede gesprek wel altijd toegevoegde waarde had, met name voor scholen die goed functioneren of die in hetzelfde jaar werden bezocht. Om die reden brachten we in 2024 differentiatie aan in de frequentie van contact. Met stabiele scholen planden we één gesprek, met kwetsbare scholen twee. Als kwetsbaar typeerden we scholen waarvan de voorwaarden voor aansluiting in het gedrang waren (bijv. tijdelijk geen bevoegde leraar), die een onvoldoende hadden gekregen van de Inspectie van het Onderwijs, of die anderszins serieuze problemen hadden van organisatorische aard (o.a. financiën, conflicten).

Eind 2024 hebben we de nieuwe werkwijze geëvalueerd. Scholen gaven aan het veronderstelde voordeel van tijdswinst in de praktijk niet te ervaren en het contact juist wel op prijs te stellen. NOB-adviseurs constateerden dat zij het gevoel hadden een informatieachterstand op te lopen. Ook het in stand houden van een betrokken relatie kwam in het gedrang. Het besluit werd daarom genomen vanaf 2025 terug te keren naar de 'oude' werkwijze, ofwel van 'geen gesprek mits', terug naar 'wel een gesprek tenzij' (bijv. schoolbezoek).

Een tweede aanpassing met ingang van 2024 betrof een clustering van scholen in verschillende schooltypes (o.a. grote NTC-locaties met ≥ 90 leerlingen, afstandsonderwijs, scholen die een volledig programma aanbieden). Over iedere groep ontfermden zich twee tot drie adviseurs. Door deze werkwijze kon het relatiebeheer meer afgestemd worden op de specifieke behoeften van de scholen en verkregen we hierover ook gedetailleerdere informatie. Indien hiertoe aanleiding was, werd voor een cluster van scholen ook een (online) bijeenkomst georganiseerd, bijvoorbeeld om ervaringen uit te wisselen over gemeenschappelijk ervaren kwesties. Aan deze werkwijze geven we in 2025 een vervolg.

Leerling- en SchoolVizier

In het najaar van 2022 namen we twee nieuwe instrumenten in gebruik: LeerlingVizier en SchoolVizier⁴. Online vragenlijsten waarmee we op gestandaardiseerde wijze respectievelijk kenmerken van de leerling- en ouderpopulatie en van (subgroepen van) de aangesloten scholen in kaart brengen. Door de enquêtes periodiek te herhalen, ontstaat tevens de mogelijkheid vinger aan de pols te houden en trends binnen de groepen te signaleren.

In 2024 bereidden we een tweede afname van Leerling- en SchoolVizier voor die gepland staat voor het voorjaar van 2025. Hierin namen we de verbeterpunten uit de eerste ronde mee. Het streven is om de indrukwekkende deelnemeraantallen van de eerste afname – toen ging het om ruim 900 ouders, 600 leerlingen en 100 scholen – te overtreffen.

Data en datageïnformeerd werken

Over het samenhangend opslaan en ontsluiten van data die we verzamelen en opslaan, is in 2024 verder doorgedacht. Een aandachtspunt vormt nog hoe we bestanden zoals die van Leerling- en SchoolVizier kunnen incorporeren in onze eigen systemen, zodanig dat we tussen gegevenssets verbanden kunnen leggen, ook over jaren heen. Tegelijkertijd mogen we trots zijn op de stappen die we op dit terrein hebben gezet:

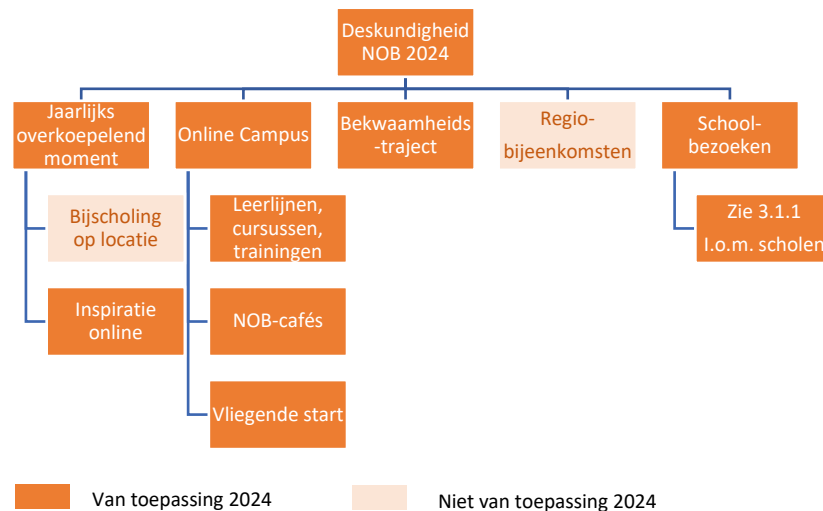
- **Datkalender**
Er is een begin gemaakt met het opstellen van een datkalender. Hierop staat per maand welke data worden verzameld, welke informatie wordt gedeeld en met wie. Een goede basis voor meer structureel datageïnformeerd werken. Een voorbeeld vormt 'MijnSchoolplan', het programma waarmee aangesloten scholen hun meerjarenplan maken en waartoe zij een zelfevaluatie uitvoeren. Die zelfevaluatie is een belangrijke bron voor adviseurs om cyclisch zicht te krijgen op de uitdagingen waarmee scholen te maken hebben en hoe scholen zichzelf beoordelen. De kalender geeft aan dat deze informatie beschikbaar komt en wanneer.
- **Informatiestromen**
Ook is er gestart met het afstemmen van de verschillende data-informatiestromen binnen NOB. Het betreft hier ons CRM-systeem voor informatie over scholen. Daarnaast hebben we gegevens uit SchoolVizier en het Zelfevaluatie-instrument. Deze verschillende platforms zijn in 2024 op elkaar afgestemd, zodat NOB meer kennis heeft over hoe de scholen hun onderwijs organiseren, zonder dat informatie dubbel wordt uitgevraagd of opgeslagen.

⁴ SchoolVizier en LeerlingVizier zijn ontwikkeld in samenwerking met onderzoeksbureau Enneüs. Enneüs heeft tevens de uitvoering van het onderzoek ter hand genomen. Enneüs werkt voornamelijk voor overheden en organisaties in het sociaal maatschappelijk domein.

2.1.3 Deskundigheid

Juist in het buitenland, waar scholen vaak op zichzelf zijn aangewezen, is het belang van professionalisering niet te onderschatten. In 2024 bood NOB leraren, schoolleiders en bestuurders hiertoe wederom een breed scala aan mogelijkheden.

Overzicht professionaliseringsaanbod NOB 2024

Ook voor het domein Deskundigheid werden voor 2024 speerpunten geformuleerd. In tabel 7 is opgenomen welke dat zijn, evenals de mate van realisatie. Een nadere toelichting volgt in de rest van de paragraaf.

Tabel 7: Speerpunten deskundigheid 2024 en realisatie

Speerpunten	Realisatie
Realiseren van een passend online alternatief voor de fysieke Bijscholing	+
Inrichten online NOB-leeromgeving met hoogwaardig aanbod, passend bij de doelgroep	+
Realiseren van scholingsaanbod over AI	+/-
Benutten van de mogelijkheden van Erasmus+	+/-

Inspiratiedagen 2024

Jaarlijks organiseert NOB een overkoepelend, meerdaags evenement, gericht op het stimuleren van de deskundigheid van leraren, schoolleiders en bestuurders van aangesloten scholen. Dit gebeurt afwisselend op locatie en online. In 2023 kwamen we samen voor een Bijscholing in Veldhoven. In november 2024 ontmoetten we elkaar digitaal tijdens Inspiratiedagen.

Deze dagen waren gebaseerd op een nieuw concept. Eerder bleek dat online meerdaagse cursussen waarbij deelnemers daadwerkelijk moeten leren omgaan met bepaalde didactische vaardigheden of veranderende lesstof, minder effectief waren dan cursussen op locatie. Ook het vasthouden van de motivatie was een aandachtspunt. Om die reden hebben we in 2024 een breed geschakeerd aanbod van korte online sessies (N=54) georganiseerd waarbij deelnemers in aanraking werden gebracht met uiteenlopende onderwerpen gerelateerd aan het onderwijs in het buitenland. Doel was hun belangstelling op te wekken voor nieuwe ontwikkelingen en hen te motiveren tot bredere verdieping. Het programma kende meerdere stromen waaronder 'parelsessies' (good practice) voor en door scholen, bijeenkomsten waarin regio's in de wereld in de schijnwerpers stonden, motiverende toespraken door experts uit Nederland en Vlaanderen over actuele onderwijsthema's. Ook de Inspectie en NOB presenteerden zichzelf en hun werk.

In totaal werden de sessie door net iets meer dan 1.000 deelnemers bijgewoond, waarvan ruim 400 unieke bezoekers. Hierbij waren iets meer dan 100 aangesloten scholen betrokken. Het merendeel van de deelnemers waren uiteraard leraren (ook van Europese Scholen), schoolleiders en bestuurders, maar er namen ook zo'n 100 ouders en aankomende leraren woonden sessies bij. Van doorslaand succes was de speciale Sinterklaasvideo voor aangesloten scholen. Maar liefst 1.500+ mensen (unieke bezoekers) hebben die tussen 16 november en 2 december bekeken.

Na afloop zijn de afzonderlijke sessies en de Inspiratiedagen geëvalueerd, overwegend met een positief resultaat. Over het geheel werden de dagen gewaardeerd met een 8,9 (N=219). Dat betekent overigens niet dat er geen wensen meer zijn voor verbetering. Die pakken we de volgende keer op.

Online Campus

Eind januari 2024 lanceerde NOB de Online Campus, onze digitale leeromgeving. Hierop hebben we het volledige online aanbod voor de aangesloten scholen, inclusief alle online (scholings-) bijeenkomsten overzichtelijk en eenvoudig bereikbaar via Globus, samengebracht:

- **Leerlijnen, cursussen, trainingen en kennisvideo's**
De campus biedt uiteenlopende keuzes, rekening houdend met wensen en behoeften van onze doelgroep. In 2024 zijn er twee nieuwe onderdelen aan toegevoegd. Sinds de live-gang hebben ruim 350 deelnemers van 136 verschillende scholen hun weg gevonden op de Campus:

Leerlijnen, cursussen, trainingen	Deelnemers 2024
AANBOD NOB	
Hoe bestuur je een NTC-school?	51
NTC-schoolleider - de basis	26
Basiscursus Leraar NTC-onderwijs	64
Ontwikkel je verder met vo vakbekwaam - module 1	26
Ontwikkel je verder met vo vakbekwaam - module 2	9
Ontwikkel je verder met vo vakbekwaam - module 3	7
NIEUW IN 2024: Zorg bieden in je klas	9
NIEUW IN 2024: Doelgericht werken	29
AANBOD EXTERN	
Coöperatief leren	13
Effectief leidinggeven	7
Eigenaarschap	5
Breinleren: onthouden	11
Leren zichtbaar maken	3
Groeimindset bevorderen	6
Anders kijken naar gedrag	22
Motiveren van leerlingen	5
21st century skills	9
Puberbrein	5
Taaltrainer	32
NIEUW IN 2024: Wat is AI en ChatGPT in praktijk	18

Een eerste evaluatie van de Online Campus (N=47) stemt positief. Op een vijfpuntschaal zagen we het volgende resultaat:

Bruikbaarheid inhoud in de eigen praktijk	4.3
Beoordeling van de NOB Campus	4.3
Beoordeling van de leerlijn	4.2

- NOB-café's

In 2024 continueerde NOB op de Campus de organisatie van onze 'café's'; informele, online samenkomsten van een uur met als doel elkaar te raadplegen, informatie uit te wisselen en/of een thema te bespreken. Vanwege de Inspiratiedagen in het najaar waren er alleen café's tot aan de zomervakanties. In totaal 21, met opgeteld 122 deelnemers. Sommige café's stonden open voor iedereen. Anderen richtten zich op specifieke groepen uit ons netwerk (bestuurders, po- of vo-leraren, schoolleiders, IB'ers).

- Vliegende Start

Op het programma van de campus stonden ook dit jaar weer 'Vliegende Start bijeenkomsten' voor nieuwe leraren, schoolleiders en bestuurders. In totaal ging het om 6 online sessies voor 27 nieuwkomers op 22 aangesloten scholen.

Pilot ondersteuning bij mobiliteitsaanvraag Erasmus+

In 2023 hebben we verkend of er mogelijkheden zijn voor aangesloten scholen om een aanvraag te doen binnen het Europese subsidieprogramma Erasmus+. Op basis hiervan zijn we in het najaar van 2023 gestart met een pilotproject: het stimuleren en ondersteunen van scholen om een aanvraag te doen binnen de lijn 'mobiliteiten'. Daarmee kunnen zij geld aanvragen voor een bezoek aan scholen in andere Europese landen (al dan niet aangesloten bij NOB) om zo hun organisatie te versterken. Hier liggen mooie professionaliseringskansen voor onze scholen die op financieel vlak vaak geen ruimte hebben voor zulke 'extra' activiteiten.

Begin 2024 hebben twee van onze scholen daadwerkelijk een aanvraag ingediend waarvan er één is gehonoreerd. Dit betrof een organisatie voor afstandsonderwijs gevestigd in Nederland. De andere school, een NTC-school in Europa, kreeg een afwijzing vanwege een verkeerde indiening. Omdat er veel interesse was binnen de aangesloten scholen en wij verder wilden onderzoeken in hoeverre Erasmus+ geschikt is voor onze grootste groep scholen (NTC-scholen in het buitenland), is de pilot verlengd. In 2024 zijn daarom opnieuw informatiebijeenkomsten opgezet om scholen te informeren en stimuleren tot een aanvraag. Begin 2025 hebben 5 scholen, waarvan twee NTC-scholen in Europa, twee dagscholen in Curaçao en één organisatie voor afstandsonderwijs, met ondersteuning van NOB een aanvraag ingediend.

Bekwaamheidstraject po

In 2024 zijn 18 deelnemers gestart met het bekwaamheidstraject po. Dit traject is speciaal voor NOB samengesteld en leidt in twee jaar toe naar een certificaat op basis waarvan de houder, in aanvulling op een hbo-opleiding, bevoegd is om in het primair onderwijs NTC te geven. Bij uitstek nu we te kampen hebben met grote lerarentekorten, is dit traject voor het onderwijs in het buitenland van groot belang. Het mag dan ook niet verwonderlijk zijn dat we de limiet bereikten van de omvang van de cursusgroep.

Tabel 8: Deelnemers bekwaamheidstraject 2024

Bekwaamheidstraject po	Aantal deelnemers
Nieuw gestart in 2024	18
Nieuw gestart in 2023	15
Tweede studiejaar in 2024	11
Certificaat gehaald in 2024	13

2.1.4 Infrastructuur

Binnen het domein 'Infrastructuur' ligt de focus op het oprichten, aansluiten, versterken en, indien onontkoombaar, het beëindigen van de aansluiting van scholen. Deze processen liggen aan de basis van het werk van NOB. De uitkering van de leerlinggebonden subsidie is hier direct aan verbonden.

Voor Infrastructuur werden voor 2024 twee speerpunten geformuleerd. Zie tabel 9 evenals de mate van realisatie. Een nadere toelichting volgt in de rest van de paragraaf.

Tabel 9: Speerpunten infrastructuur 2024 en realisatie

Speerpunten	Realisatie
Start pilotproject 'aspirant lidmaatschap'	+
Oriëntatie op kansrijke technologische innovaties voor online leren – zo mogelijk lanceren onderzoeks- e/o ontwikkeltraject	+/-

Aansluiting

Oprichten van een NTC-school in het buitenland en aansluiten bij NOB is geen sinecure. Om die reden heeft NOB met ingang van 2024 een procedure ingericht waarmee we initiatiefnemers in een eerste fase wat meer bij de hand kunnen nemen. Het gaat om een aspirant-lidmaatschap. In het afgelopen jaar zijn er twee aspirant-scholen aangesloten. Deze scholen werken binnen maximaal twee jaar toe naar het volledig voldoen aan alle criteria voor aansluiting.

Twee andere scholen zijn direct aangesloten. Beide scholen hebben al een lange historie met NOB, maar hebben veranderingen doorgevoerd. Zo heeft de een ervoor gekozen het NTC-onderwijs binnen een internationale school voortaan zelf te organiseren en niet meer uit te besteden. De ander heeft haar aanbod uitgebreid met een online onderwijsvoorziening. Nog eens achttien andere initiatieven hebben NOB in 2024 benaderd voor het oprichten van een nieuwe school. Hiermee zijn oriëntatiegesprekken gevoerd. Dat leidde bij vier scholen tot verdere stappen voor volledige aansluiting.

Voor een verdere verbetering van aansluitingsprocessen is in 2024 De Wegwijzer tot oprichting aangepast voor aspirant scholen en organisaties voor afstandsonderwijs. Binnen NOB gaan we het traject van aansluiting specifiek monitoreren, zodat we fasen, besluiten en termijnen beter borgen.

Beëindiging aansluiting en risicovolle scholen

Een speciale werkgroep binnen NOB monitort de ontwikkelingen op scholen die (dreigen) niet meer aan de aansluitingsvoorwaarden (te) kunnen voldoen en voorziet in extra begeleiding.

Van vijf scholen is in 2024 (tien in 2023) de aansluiting beëindigd. De belangrijkste redenen hiervoor waren een te klein leerlingaantal en/of het niet kunnen aantrekken van bevoegde leraren.

Het aantal scholen dat qua aansluitingsvoorwaarden in een risicovolle situatie verkeert, is redelijk stabiel gebleven. Per 1 januari 2025 zijn dat 26 scholen, vergeleken met 28 scholen in januari 2024. In 17 gevallen is er sprake van niet voldoen aan de bevoegdheidsvereisten, 11 scholen kregen te maken met een onvoldoende waardering van de Inspectie van het Onderwijs. Bij 4 scholen is er sprake van een oorlogssituatie, een instabiele bestuurlijke situatie of een andere oorzaak. De getallen tellen op tot boven de 26, omdat er op sommige scholen sprake is van gecombineerde problematiek.

Een vraag waarover we ons in 2024 extra bogen, was: hoe gaan we om met scholen die (tijdelijk) niet over een bevoegd leraar beschikken en dus niet voldoen aan de aansluitingsvoorwaarden. Voor de groep van NTC-scholen is een gestandaardiseerde werkwijze vastgelegd. Hierover is ook overleg gevoerd met de Inspectie van het Onderwijs. Voor 2025 is de standaardisatie van maatregelen voor scholen voor volledig Nederlands onderwijs aan de beurt.

Project online scholen

In 2024 is NOB gestart met een specifiek project voor organisaties voor afstandsonderwijs. Juist deze organisaties stellen ouders en leerlingen in staat om op uiteenlopende plaatsen in de wereld waar geen fysieke locaties beschikbaar zijn, toch NTC-lessen te volgen. We zijn ons ervan bewust dat deze aangesloten scholen eigen, onderscheidende belangen hebben en voor hun producten, organisatie en marketing eigen afwegingen maken. Toch denken we dat een netwerk van deze groep voor iedereen

voordelen kan hebben. Gezamenlijk kunnen we het groeiend belang van online onderwijs voor leerlingen in het buitenland, maar ook voor specifieke groepen in het taalgebied en/of als aanvulling op regulier onderwijs, beter profileren. Tevens kunnen we met vereende krachten de verdere verbetering van deze speciale vorm van de onderwijsinfrastructuur stimuleren, bijvoorbeeld via onderzoek en/of de ontwikkeling van kansrijke technologische innovaties en/of een specifiek professionaliseringsaanbod voor leraren in het online onderwijs.

Uit een belangstellingsregistratie bleek dat er voor een gezamenlijk innovatief project niet meteen draagvlak bestond. In het schooljaar 2024-2025 streven we er daarom in eerste instantie naar om met enkele online bijeenkomsten rond interessante thema's voor deze groep scholen, een start te maken met het vormen van een netwerk. Medio november 2024 vond de eerste bijeenkomst plaats. Andere bijeenkomsten in de reeks volgen in januari, maart en mei 2025. De laatste staat gepland tijdens de Bijscholing in juli 2025 in Egmond aan zee.

2.2 Subsidieverstreking aan aangesloten scholen

NOB keert jaarlijks subsidie uit aan onderwijsvoorzieningen die bij NOB zijn aangesloten. De middelen hiervoor worden beschikbaar gesteld door de Nederlandse overheid. Hierin is een bijdrage uit Vlaanderen verdisconteerd.

Subsidiebedragen 2024

Evenals in voorgaande jaren is – namens de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs – subsidie verstrekt aan rechtspersonen die onderwijsvoorzieningen in stand houden die bij NOB zijn aangesloten. Als maatstaf voor het bepalen van de hoogte van het subsidiebedrag per onderwijsvoorziening, geldt het aantal subsidiabele leerlingen dat op 1 oktober van het jaar dat voorafgaat aan het subsidiejaar, bij de voorziening staat ingeschreven. In de Regeling NOB, een regeling tussen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en NOB, staat omschreven welke leerlingen als subsidiabel worden aangemerkt.

Op basis van de telling per 1 oktober 2023 werd het bedrag voor 2024 vastgesteld op:

- € 400 per subsidiabele leerling die daadwerkelijk les geniet op een fysieke locatie (inclusief de leerlingen die hybride onderwijs volgen);
- € 330 per subsidiabele leerling die uitsluitend online onderwijs ontvangt.

Deze bedragen werden voor het eerst berekend conform de subsidiesystematiek die geldt voor de periode 2024-2028. Tot en met 2023 werd het totale subsidiebedrag dat door OCW beschikbaar werd gesteld, gedeeld door het totaal aantal subsidiabele leerlingen op alle aangesloten scholen. Vanaf 2024 wordt onderscheid gemaakt tussen voorzieningen met (een) fysieke leslocatie(s) en voorzieningen die online lesgeven. 85% van het geld dat door OCW beschikbaar wordt gesteld voor subsidie wordt verdeeld onder alle bij NOB aangesloten onderwijsvoorzieningen. 15% van het geld dat voor subsidie beschikbaar is, wordt verdeeld onder bij NOB aangesloten onderwijsvoorzieningen met fysieke leslocaties in het buitenland. In 2024 stelde OCW een bedrag van € 3.997.214,00 ter beschikking voor het verstrekken van subsidie, exclusief een bedrag van ruim 47.000 euro voor de inzet van NOB voor de uitvoering.

Naast de verandering in de verdeling van de subsidiegelden, wordt er met ingang van 2024 strenger op toegezien dat de subsidie wordt aangewend voor leerlingen die onderwijs volgen dat gericht is op aansluiting op het Nederlandse en Vlaamse onderwijsstelsel. Daartoe moesten de scholen bij de opgaaf van leerlingen op 1 oktober 2023 aangeven op welk niveau de ingeschreven leerlingen onderwijs Nederlands volgden. Leerlingen in 'Richting 1' en 'Richting 2', die gericht zijn op het bereiken van de kerndoelen en eindtermen voor het vak Nederlands en die tussen de 2,5 en 18 jaar oud zijn, worden daarbij als subsidiabel aangemerkt.

Uitvoering

In 2024 is een externe projectleider aangetrokken om samen met het NOB-team het geautomatiseerde systeem te optimaliseren. Daarnaast is een nieuw format geïntroduceerd voor het aanleveren van leerlinggegevens, waarmee fouten in de notatie van nationaliteit en geboortedatum worden uitgesloten. Het geautomatiseerde systeem accepteert voortaan uitsluitend dit format. Dit heeft de datakwaliteit aanzienlijk verbeterd. Ook is aan dagscholen gevraagd een overzicht in te vullen met de diploma's van alle leraren. Dit biedt een helder en gestructureerd inzicht in de bevoegdheden en vereenvoudigt de controle hierop.

Na een handmatige controle werden medio februari de beschikkingen verstuurd. Bij het sluiten van de bezwaartermijn van zes weken, werden begin april de subsidiegelden uitgekeerd.

Na afloop is het traject grondig geëvalueerd. Geconstateerd werd dat het automatiseringsproces naar verwachtingen functioneerde. Het draaiboek werd op enkele punten bijgewerkt. Het traject voor 2025 zien we dan ook met vertrouwen tegemoet.

2.3 Europese Scholen

De opdracht die NOB voor de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) voor de Europese Scholen (ES) uitvoert, betreft:

- Het ondersteunen van de vertegenwoordiger van de minister bij twee bestuurlijke taken binnen de Nederlandse delegatie: de raad van bestuur van de ES en het budgetcomité;
- Het vormgeven van het werkgeverschap in mandaat van door Nederland gedetacheerd onderwijspersoneel aan ES;
- Het beheren van het onderhoud van het schoolgebouw van de ES Bergen.

2.3.1 Bestuursondersteuning

NOB ondersteunde de vertegenwoordiger namens de minister voorafgaand, tijdens en na afloop van de reguliere vergaderingen van de raad van bestuur van de ES in april en december. Tijdens beide vergaderingen werd uitgebreid gesproken over de missie en visie van de Europese Scholen. Onder andere door uitbreiding van het aantal EU-lidstaten en het ontstaan van geaccrediteerde Europese Scholen die snel groeien in aantal, maakte het systeem tijdens de afgelopen jaren de nodige ontwikkelingen door. Dit vraagt om bezinning op de koers. Discussies hierover hebben geleid tot concrete voorstellen die naar verwachting in 2025 ter besluitvorming aan de raad van bestuur worden voorgelegd. In maart en november nam NOB-deel aan het budgetcomité van de ES.

Ter voorbereiding op de vergaderingen met alle lidstaten plande NOB diverse overleggen met OCW, BZK, de Inspectie van het Onderwijs en de Vlaamse delegatie. In verband met de discussies over de missie en de visie van de ES, organiseerde NOB een separaat overleg met OCW en de Inspectie om tot een Nederlandse insteek te komen. In de aanloop naar de vergaderingen van de raad van bestuur werd gesondeerd naar opvattingen van andere lidstaten.

De vergaderingen van het budgettair comité en van de raad van bestuur vonden in hybride vorm plaats. De Nederlandse delegatie besloot aan een van de vergaderingen van het budgettair comité online deel te nemen. Voor de overige vergaderingen koos de Nederlandse delegatie voor fysieke aanwezigheid.

2.3.2 Werkgeverschap

NOB treedt op als de nationale werkgever van de personeelsleden die in mandaat van OCW zijn gedetacheerd naar Europese Scholen. In deze hoedanigheid worden verschillende activiteiten ontplooid.

Bijdrage Nederland

Elke lidstaat draagt bij aan het systeem van de ES naar rato van het aantal leerlingen uit de eigen lidstaat dat deelneemt aan het onderwijs. Die bijdrage krijgt vorm in detacheringen van onderwijspersoneel en/of in een financiële afdracht. In verhouding tot het aantal Nederlandse leerlingen in het systeem, heeft Nederland meerdere jaren (te) veel leraren uitgezonden. Na de invoering van een model voor 'cost sharing' enkele jaren geleden, gericht op een eerlijker verdeling van de lasten over de lidstaten, is Nederland het aantal detacheringen op natuurlijke wijze gaan afbouwen door aflopende contracten niet meer standaard te vervangen.

Met ingang van september 2024 is het in 2023 aangepaste model voor cost sharing ingevoerd. In dit nieuwe model wordt het quotum van lidstaten met een relatief klein aantal leerlingen op de Europese Scholen, licht naar beneden bijgesteld. Dit geldt eveneens voor Nederland. Daar komt bij dat het aantal Nederlandse leerlingen op de Europese Scholen al enkele jaren op rij daalt. Dit betekende dat voor Nederland het aantal te detacheren personeelsleden opnieuw naar beneden werd bijgesteld. Op 1 september 2021 waren er 49 leraren gedetacheerd, op 1 september 2022 waren dat er 47 waarvan 1 directeur, op 1 september 2023 ging het om 45 leraren inclusief 1 directeur. Per 1 september 2024 detacheert NOB nog 41 leraren, inclusief 1 directeur.

Binnen het kader van deze beleidsafspraken overlegt NOB jaarlijks met OCW over de invulling van reguliere, onverwachte en nieuwe vacatures. Daarbij hanteert OCW als uitgangspunt dat Nederland sowieso aan zijn verplichting wil voldoen en daarom, rekening houdend met onvoorziene omstandigheden, tot maximaal 10% wil 'overdetacheren'. Ook met het Departement Onderwijs van Vlaanderen vindt jaarlijks afstemming plaats, omdat Nederland en Vlaanderen een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de bezetting van de Nederlandstalige secties. Op basis van de uitkomsten van het overleg start NOB aan het begin van het kalenderjaar met de uitvoering van de werving en selectie.

Terugkeerbegeleiding en werving

- **Uitstroom**
Per 31 augustus 2024 stroomden acht leraren uit. Drie van hen vertrokken na afronding van de standaard termijn van negen jaar terwijl één medewerker de pensioengerechtigde leeftijd bereikte. De overige vier leraren verlieten de Europese Scholen om uiteenlopende, persoonlijke redenen vóór afronding van het negende jaar. Deze laatste groep medewerkers maakte geen gebruik van de door NOB aangeboden begeleiding bij terugkeer naar de Nederlandse arbeidsmarkt.
- **Instroom**
Nederland kiest bij detachering voor groepsleraren primair onderwijs (po) en leraren in het voortgezet onderwijs (vo) voor het vak Nederlands en de bètavakken; posities die essentieel zijn voor de kwaliteit van het onderwijs in de Nederlandstalige secties. Nederland dingt voorlopig niet mee naar posities voor adjunct-directeur.
Voor het schooljaar 2024-2025 zijn vier leraren geworven om ontstane vacatures te vervullen. Zij stroomden op 1 september 2024 in op Europese scholen in Brussel, Bergen en München. Om hun intrede in het Europese systeem zo soepel mogelijk te laten verlopen, organiseerde NOB, evenals voorgaande jaren, een 'Vliegende Start Dag'. Deze vond opnieuw plaats op de Europese School Bergen, Noord-Holland. Op deze manier konden nieuwe leraren meteen een school bekijken en in gesprek gaan met hun collega's. Alle vier de nieuwe leraren hebben hieraan deelgenomen.

Bijscholing Europese scholen 2024

Van 25 tot en met 27 augustus 2024 vond de Bijscholing voor de Europese Scholen plaats in de Ernst Sillem Hoeve te Den Dolder. Dit jaar onder de noemer: Onderwijs met smaak. Aan de driedaagse bijeenkomst namen 42 Nederlandse en 21 Vlaamse deelnemers deel. Het programma bestond uit twaalf cursussen, verdeeld over ochtend- en middagsessies. Gemiddeld werden de cursussen beoordeeld met

een 4 uit 5 voor zowel de inhoud als de kwaliteit van de cursusleiders. Naast de cursussen waren er overleggen per vakgroep en diverse netwerkactiviteiten. Hiervoor waren ook alumni uitgenodigd. De deelnemers waardeerden met name de cursussen en het vakgroeptoverleg als de sterkste onderdelen van de bijscholing. Als geheel werd de bijscholing beoordeeld met een 9 uit 10.

Hoewel deelnemers een duidelijke voorkeur uitspreken voor fysieke bijscholing, zullen we in 2025 ook een online bijscholingsaanbod ontwikkelen. Hiermee spelen we in op de behoefte aan flexibiliteit, houden we rekening met de tijdsinvestering en de beschikbare middelen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om, naast het online aanbod, op de locatie van de scholen met een Nederlandstalige sectie, workshops aan te bieden voor alle leraren binnen die secties. Dit vergroot de toegankelijkheid en biedt alle Vlaams gedetacheerden, evenals alle lokaal gerekruteerden de kans om deel te nemen. Een dergelijke aanpak stelt taalsecties in staat om gezamenlijk te werken aan hun professionalisering. De definitieve invulling van de bijscholing in 2025 wordt op dit moment verder uitgewerkt.

2.3.3 Gebouwbeheer Bergen

De gebouwen waarin Europese Scholen gevestigd zijn, zijn een nationale verantwoordelijkheid. Namens OCW voert NOB het beheer van het schoolgebouw in Bergen uit. Concreet betekent dit:

- NOB adviseert OCW over het onderhoud van het schoolgebouw;
- NOB treedt op als opdrachtgever van een externe projectleider inzake het onderhoud van de gebouwen;
- NOB beheert de financiën voor het onderhoud op basis van een meerjarenonderhoudsplan (MJOP);
- NOB treedt op als schakel tussen OCW, de Europese School Bergen en de externe projectleider inzake onderhoud.

In 2024 hebben zich enkele belangrijke ontwikkelingen voorgedaan met betrekking tot de verdeling van taken en verantwoordelijkheden en de actualisering van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Taken en verantwoordelijkheden

In 2024 heeft NOB, in samenwerking met OCW en externe projectleider, gewerkt aan een versterking van de aanpak en explicitering van de verantwoordelijkheidsverdeling met betrekking tot het onderhoud van de Europese School Bergen. Gezien de geplande verhuizing van de school in 2028 hanteert OCW een beleid van sober en doelmatig onderhoud, waarbij de continuïteit van onderwijs in een veilige leer- en werkomgeving gewaarborgd moet blijven. In de praktijk leidde dit beleid soms tot verschillende verwachtingen tussen de school enerzijds en OCW, de externe projectleider en NOB anderzijds over noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden. Om deze situatie beter te structureren en risico's te beperken, heeft NOB, met instemming van OCW, een onafhankelijke expert ingeschakeld met drie kerntaken:

- Het toetsen van het geactualiseerde MJOP op basis van objectieve normen;
- Het adviseren over verzoeken tot noodzakelijke werkzaamheden buiten het MJOP om, indien deze een bepaalde financiële omvang overschrijden;
- Het juridisch verduidelijken van de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden tussen NOB, OCW en externe projectleider in relatie tot het onderhoud.

Daarnaast is de bestaande overeenkomst tussen NOB en externe projectleider juridisch getoetst. Hieruit bleek dat verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden niet voldoende eenduidig waren vastgelegd. Daarom is een addendum opgesteld om deze verduidelijking aan te brengen. In 2025 wordt de relatie tussen OCW en NOB eveneens juridisch geëvalueerd om te zorgen voor heldere afspraken over rollen en verantwoordelijkheden.

Meerjarenonderhoudsplan en demarcatielijst

In 2024 is het MJOP voor de Europese School Bergen herijkt. De externe projectleider heeft daartoe een grondige inspectie uitgevoerd op de staat van het schoolgebouw. Vervolgens heeft de onafhankelijk

expert – de door NOB gecontracteerde partij voor onafhankelijke second opinions – een toetsing uitgevoerd, inclusief een controle op het onderhoud. De bevindingen van de onafhankelijk expert zijn besproken met OCW en de externe projectleider. Dit heeft geleid tot enkele gerichte aanpassingen in het MJOP.

Tijdens het overleg werd tevens geconstateerd dat er behoefte is aan een duidelijke afbakening van onderhoudstaken die op het bord van de school liggen en taken die voor rekening van OCW komen. Daarom is het initiatief genomen om een demarcatielijst op te stellen die dit onderscheid inzichtelijk maakt. Hiermee wordt de besluitvorming rond onderhoud transparanter en efficiënter en worden misverstanden tussen betrokken partijen voorkomen.

3 Personeel, organisatie en bedrijfsvoering NOB

3.1 Personeel en organisatie

Op 31 december 2024 waren er 21 medewerkers in dienst (2023 N=22) met een werktijdumfang van 17,97 fte (2023 N=18,61). Hiervan hadden drie medewerkers een tijdelijk contract waarvan er twee in 2024 zijn omgezet in een contract voor onbepaalde tijd. De afspraken van CAO Rijk zijn leidend voor de salarissen. Verder heeft NOB eigen arbeidsvoorwaarden.

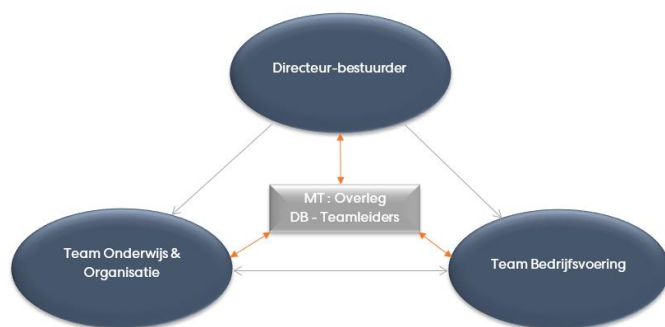
Organogram

De werkzaamheden werden verricht in twee teams: Onderwijs & Organisatie en Bedrijfsvoering. Het team Onderwijs & Organisatie staat garant voor de dienstverlening aan de aangesloten scholen (zie paragraaf 2.1). Het team bestaat uit elf medewerkers; tien onderwijs-/bestuursadviseurs en een teamleider.

Taken waarbij de focus ligt op 'ondersteuning', of dat nu intern of extern is, of het nu gaat om communicatie, financiële of personele zaken, secretariaat, ICT, kwaliteitszorg of huisvesting, al deze taken zijn belegd bij het team Bedrijfsvoering. Dit team voorziet tevens in de uitvoering van het subsidietraject (zie 2.2) en de mandaattaken voor de Europese Scholen (zie 2.3). Het team Bedrijfsvoering bestaat uit tien medewerkers, inclusief de teamleider.

De directeur-bestuurder vormt samen met de teamleiders een overkoepelend managementteam. Dit MT vergadert iedere twee weken op basis van een jaarkalender, agenda's, notulen, actiepunten en besluiten.

In schema:

Personeelskenmerken

Op 1 december 2024 was van het personeelsbestand 77,3% vrouw en 22,7% man. De leeftijdsverdeling valt af te lezen uit onderstaande figuur.

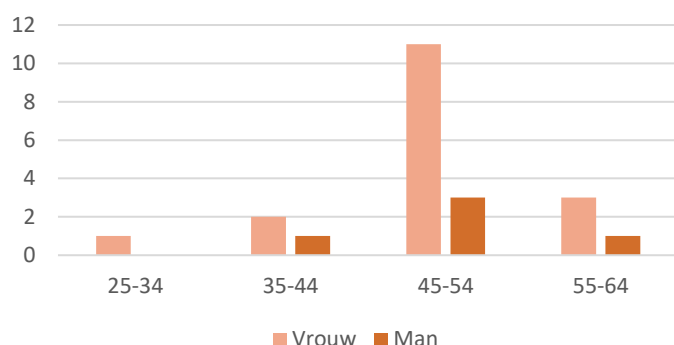
Diversiteit en balans in de samenstelling van het NOB-team wordt expliciet meegenomen in werving- en selectieprocedures. In een krappe arbeidsmarkt waarin de vraag groter is dan het aanbod, lukt het echter niet altijd om aan alle wensen in dit opzicht tegemoet te kunnen komen.

Als ik verder heb gekeken, dan is dat door op de schouders van reuzen te staan'

(Isaac Newton)

Zo ervaar ik als directeur-bestuurder het team van NOB; als een team van reuzen. Die zich met al hun kracht en met grote zorg inzetten voor het Nederlands onderwijs in het buitenland. En ik weet dat ik daarin niet alleen sta. Veel leraren, schoolleiders en bestuurders, zullen dit van harte onderschrijven. Fijn dat we af en toe op de schouders van dit team mogen staan en daardoor nog net iets verder kunnen reiken.

Samenstelling

In- en uitstroom

In absolute aantallen stroomden er in 2024 drie medewerkers in tegenover een uitstroom van eveneens drie medewerkers. In alle gevallen van uitstroom ging het om ontslag op eigen verzoek, vanuit een positieve werkrelatie. Omdat we voor deze positie op één functionaris zijn aangewezen, betekende het vertrek van de financieel adviseur per 1 oktober een aderlating voor de organisatie. Gelukkig kon de functie tijdelijk worden waargenomen door een deskundige invaller die tevens kon voorzien in een warme overdracht van informatie aan onze nieuwe financieel adviseur die per 1 januari 2025 is begonnen.

Als organisatie die actief is in een specifieke niche en met bescheiden groeimogelijkheden, is het realistisch om er rekening mee te houden dat er elk jaar sprake is van uitstroom. Zeker in een periode van arbeidstekorten zijn vacatures niet gemakkelijk te vervullen. Dit heeft in 2024 tot een tweetal acties geleid. De opzegtermijn voor functies van bepaalde aard is verlengd van een naar twee maanden. Daarnaast investeren we explicieter in heldere overdrachtdossiers.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over de periode 2020-2024 is weergegeven in tabel 10 (bron: Medisoftware van ArboConcern). Het verzuim in 2024 bedroeg 1,93%, een uitermate laag percentage. Daar zijn we heel blij mee, maar we zijn ons ervan bewust dat dit getal binnen een kleine organisatie snel kan veranderen.

Tabel 10: Ziekteverzuim in 2020 - 2024

Omvang verzuim	2024	2023	2022	2021	2020
Kort	0,46%	0,57 %	0,66 %	0,26 %	0,26 %
Middellang	0,28%	0,62 %	1,26 %	0,36 %	0,25 %
Lang	1,19%	2,01 %	4,66 %	1,22 %	2,34 %
Extra lang	0,00%	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,61 %
TOTAAL	1,93%	3,2 %	6,58 %	1,84 %	3,55 %

Gesprekkencyclus

In lijn met voorgaande jaren is tussen sept.-dec. met alle medewerkers een functioneringsgesprek gevoerd. Met de medewerkers die in aanmerking kwamen voor omzetting van hun tijdelijke arbeidsovereenkomst in een overeenkomst voor onbepaalde tijd, werd een beoordelingsgesprek gevoerd. Met vertrekkende medewerkers is een exitgesprek gevoerd.

Vlootsschouw

In het najaar van 2024 voerden de directeur-bestuurder en de teamleiders een 'HR-vlootsschouw' uit; een gestructureerde, kwalitatieve analyse van NOB-personeel. Doel hiervan was/is meer inzicht te krijgen in het team en vast te stellen of en op welke terreinen er noodzaak was aan professionele ontwikkeling met het oog op groei van de mensen en de organisatie.

Professionalisering

In 2024 is, net als in het voorgaande jaar, extra ingezet op de persoonlijke, professionele ontwikkeling van medewerkers. Dat leidde tot 15 individuele verzoeken voor een training/scholing in 2024 tegenover 13 in 2023. Van de 15 aanvragen werden er 14 volledig gehonoreerd ten laste van het NOB-budget. Verder werd voor het gehele NOB-team op locatie een basistraining AI verzorgd. Het team Onderwijs & Organisatie startte de cyclus relatiegesprekken met een halve dag vaardigheidstraining.

Personeelsvertegenwoordiging

In 2024 stonden er vier vergaderingen tussen de PVT en de directeur-bestuurder op de kalender. Aan bod kwamen: huisvesting, opzet/leidraad functioneringsgesprekken, scholingsaanvragen, AVG-/privacy beleid, protocol overlijden, medewerkerstevredenheid, verlenging opzegtermijn, vakantiespreiding en parkeerbeleid. In april organiseerde de PVT een plenair overleg voor het NOB-team. Vanwege het vertrek van de voorzitter van de PVT werd een nieuw lid aangetrokken en een nieuwe voorzitter aangeduid.

Raad van toezicht

Evenals voorgaande jaren bracht de vijfhoofdige raad van toezicht (RvT) van NOB een verslag uit over haar werkzaamheden. Het overkoepelende NOB-thema voor 2024 'Zien en gezien worden', maakte nadrukkelijk deel uit van de Jaarkalender van de raad. Andere prominente onderwerpen, naast de reguliere toezichtscyclus, vormden: positionering NOB, huisvesting NOB, werving en selectie nieuwe voorzitter RvT, implementatie van de nieuwe Regeling NOB 2024-2028 en het nieuwe Meerjarenplan 2024-2028. Tevens voerde de RvT de gebruikelijke, jaarlijkse zelfevaluatie uit, evenals een evaluatie-/functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder.

Klachtencommissie en vertrouwenspersoon

Er hebben zich in 2024 geen kwesties voorgedaan die aandacht vroegen van de onafhankelijke klachtencommissie van NOB of van de externe vertrouwenspersoon van NOB.

3.2 Bedrijfsvoering

In het navolgende schetsen we specifieke ontwikkelingen binnen Bedrijfsvoering in 2024 die raken aan onze opdracht zoals geformuleerd in de Regeling NOB.

Financiën

- **Salarisadministratie**
Medio 2024 maakte het kantoor dat onze salarisadministratie verzorgde, kenbaar dat zij hun werkwijzen gingen aanpassen en dat zij hun dienstverlening aan NOB vanaf 2025 niet meer op vergelijkbaar niveau konden voortzetten. De zoektocht naar een vervanger die maatwerk kon leveren voor de verschillende doelgroepen van NOB, konden we in het najaar afronden. Per 1 januari 2025 vindt de overstap plaats.

Communicatie

- **Communicatiestrategie 2024-2028**
Externe berichtgeving – naar scholen, leraren, schoolleiders, bestuurders, stakeholders – krijgt frequent, langs uiteenlopende kanalen, vorm. Voor de communicatie richting de aangesloten scholen en het stimuleren van de communicatie tussen de scholen onderling, maakten we het afgelopen jaar een separaat plan. Als leidraad voor de communicatie vanuit en over NOB als organisatie, hebben we in 2024 een communicatiestrategie geformuleerd. Die richt zich op:
 - de stichting NOB en het bestaansrecht daarvan, in Nederland en Vlaanderen;
 - Nederlands onderwijs in het buitenland, in het bijzonder op bewustwording van het belang ervan voor betreffende kinderen en op vertegenwoordiging van het netwerk als geheel in Nederland en Vlaanderen.
- **Corporate video**
Tijdens de Inspiratiedagen in november 2024 lanceerden we een nieuwe corporate video. Een

boodschap van leerlingen wereldwijd die de minister van Onderwijs bedanken voor de steun aan het Nederlands onderwijs in het buitenland en die uitleggen hoe belangrijk dit onderwijs voor hen is. Hiermee hebben we een aansprekend, eigentijds middel om NOB te positioneren.

- Actualisatie corporate website

De structuur van de website van NOB voldeed niet meer aan de eisen van vandaag. Om die reden zijn de toegankelijkheid van en de informatie op de website van NOB verbeterd en geactualiseerd.

Kwaliteitsmanagement

Kwaliteitsmanagement maakt steeds meer integraal deel uit van ons handelen. Met het verkrijgen van een ISO-9001 certificering in 2023, stond in 2024 een herbevestiging op het programma. Naast de standaard plan-do-check-act cyclus voor actie-/jaarplannen, kwartaal-rapportages en jaarverslagen, impliceerde dit o.a. het bijhouden van het organisatiehandboek kwaliteitsmanagement NOB, het naleven van evaluatieafspraken, het uitvoeren van een interne audit, het beoordelen van leveranciers, het updaten van de stakeholdersanalyse, het opstellen van een managementreview. De externe audit vond plaats in juni en werd positief afgerond.

ICT - AI

Taken van NOB betreffen het bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs van aangesloten scholen en het professionaliseren van leraren en schoolleiders. Daarin is ICT niet meer weg te denken. Vandaag de dag omvat dat het gebruik van AI; als optie om het werk efficiënter en effectiever te organiseren, maar tevens als leverancier van en instrument voor onderwijsinhouden.

Ook ons eigen werk is gebaat bij de inzet van AI. Tegen deze achtergrond hebben we met het NOB-team een basistraining AI (ChatGPT) gevolgd en zijn we er op experimentele basis gebruik van gaan maken in onze werkprocessen. In 2024 zijn we tevens gestart met een brede inventarisatie van ons ICT-gebruik: wat hebben we, waarvoor, door wie gebruikt, in welke mate. In 2025 herijken we voor drie categorieën: hardware – werkondersteuning – ondersteuning scholen, ons beleid en de gewenste infrastructuur.

Huisvesting

De zorg voor een 'oud' gebouw, de omvang ervan in combinatie met thuiswerken en de noodzakelijke verbouwing om er een eigentijds en duurzaam object van te maken, deden ons in 2024 besluiten om te verhuizen. Het deeltkantoor aan de Laan van Vredenoord 11 te Rijswijk kon het meest met onze wensen in overeenstemming worden gebracht. Na enkele aanpassingen in augustus-oktober, zijn we tijdens de herfstvakantie verhuisd. Tijdens de zomervakantie is tevens de verkoop van het eigen NOB-pand in Voorburg ter hand genomen; het traject werd aan het einde van het jaar succesvol afgerond.

Duurzaamheid

NOB is alert op duurzaamheid. Dat blijkt onder andere uit:

- Verhuizing naar een pand met energielabel A+;
- Hybride werken waarmee niet alleen reisbewegingen worden ingeperkt, maar er ook oog bestaat voor behoeften aan een goede werk-privé balans en vitaal leven door medewerkers;
- Investering in een online campus en Bijscholing voor aangesloten en Europese scholen die niet meer alleen op locatie worden georganiseerd, maar alternerend online en op locatie.

4 Financiële terugblik 2024

Het kader voor de rijksbijdrage wordt gevormd door de Regeling Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland 2024–2028 en het Mandaatbesluit Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland en is opgenomen in de Staatscourant van 30 november 2023.

Regeling Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland 2024–2028

NOB ontvangt jaarlijks een instellingssubsidie voor:

- het in stand houden van een infrastructuur gericht op ondersteuning en kwaliteitsbewaking van onderwijsvoorzieningen in het buitenland en voor de begeleiding van de betreffende leraren;
- het namens de minister nemen van besluiten inzake leerlinggebonden subsidie en het verstrekken van deze subsidie aan tot de ondersteuning toegelaten onderwijsvoorzieningen;
- het ondersteunen van de minister of zijn vertegenwoordiger bij de Raad van Bestuur voor de Europese Scholen;
- de uitvoering van het mandaatbesluit (werkgeverschap) Europese scholen.

Het verstrekken van leerlinggebonden subsidie is in de regeling opgenomen. Ook het bedrag dat jaarlijks beschikbaar wordt gesteld uit het Nederlands-Vlaamse 'Damesakkoord', wordt toegevoegd aan de leerlinggebonden subsidie; het is op deze wijze onderdeel van het uit te keren bedrag aan de scholen in het buitenland.

Indien in een kalenderjaar de toegekende instellingssubsidie niet in het geheel aan de activiteiten is besteed, wordt het overschot aan een egalisatiereserve toegevoegd. De egalisatiereserve bedraagt ten hoogste 10% van het bedrag dat door de minister bij de beschikking tot verlening is bepaald. De aanwezige egalisatiereserve kan worden besteed aan activiteiten waarvoor instellingssubsidie is verleend en die niet kunnen worden bekostigd uit de subsidie die is verleend voor dat boekjaar.

De in de Regeling genoemde bedragen worden telkens bijgesteld met het percentage dat de Minister van OCW van de Minister van Financiën in het voorafgaande kalenderjaar voor loon- en prijspeil bijstelling heeft ontvangen. Voor 2024 is 5,71% toegepast.

Mandaatbesluit Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland

OCW vergoedt aan NOB de werkelijke kosten die samenhangen met het werkgeverschap van het aan de Europese scholen gedetacheerde personeel en het groot onderhoud van de Europese School in Bergen.

De hoogte van het voorschot wordt bepaald op basis van de begroting die NOB voorafgaand aan het boekjaar indient. Na afloop van het boekjaar wordt het definitieve subsidiebedrag vastgesteld aan de hand van de financiële verantwoording. Te veel ontvangen subsidie wordt verrekend met OCW, voor te weinig aangevraagde middelen moet zo nodig voor 15 november een extra aanvraag worden ingediend. In 2024 is deze extra aanvraag ingediend voor een bedrag van € 70.000.

Projectsubsidie Europese School Bergen

Voor het groot onderhoud van de Europese School te Bergen (NH) werd voor de jaren 2023 tot en met 2024 een totaalbedrag van € 1.093.192 uitgetrokken. In november 2024 is het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) voor 2024 naar boven bijgesteld. Tevens is een demarcatielijst opgesteld. De looptijd is verlengd tot 2028. Het streven is dat in dat jaar de beoogde nieuwbouw voor de Europese School wordt opgeleverd. In het najaar van 2024 werd de projectsubsidie voor het onderhoud gewijzigd en werd de termijn tot en met 2025 reeds toegekend op basis van de MJOP.

Rijksbijdrage 2024

Het ministerie van OCW heeft een instellingssubsidie verleend voor het jaar 2024 van:

- € 7.202.133 in het kader van de Regeling Nederlands Onderwijs in het Buitenland 2024-2028;

- € 5.310.000 in het kader van het vigerende Mandaatbesluit Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland;
- € 485.000 aan projectsubsidie voor het onderhoud Europese School Bergen.
Dit bedrag bestaat uit twee bedragen, mede door de herziening van de MJOP waarmee een aanvullend bedrag van € 135.000 werd toegekend. In de jaarrekening wordt een totaal van € 730.152 verantwoord, waarvan € 525.344 in het kader van de MJOP (welke medio november 2024 definitief werd gemaakt) en de reservering van € 204.808. Daarnaast is het bedrag voor 2025 reeds toegekend, waarmee het totaal verleende bedrag uitkomt op € 1.698.000. Dit zal eind 2025 verantwoord worden.
Zie onderstaande tabel.

Jaar	Omschrijving	Begroot	Realisatie	Opmerking
2023	toegekend / realisatie	€ 810.000	€ 567.848	
2024	toegekend / realisatie	€ 350.000	€ 525.344	
2024	toegekend / nog te besteden	€ 135.000	€ 204.808	1313503 d.d. 09-12-2024
Subtotaal 2024			€ 730.152	
2025	toegekend	€ 403.000	€ 400.000	1313503 d.d. 13-11- 2024
		€ 1.698.000	€ 1.698.000	

Alle betreffende bedragen zijn in 2024 door Stichting NOB ontvangen.

Resultaat 2024

Subsidieregeling (Instellingssubsidie)

Voor de werkzaamheden die NOB verricht voor: a) de activiteiten voor de aangesloten scholen (AS), b) het verstrekken van de leerlinggebonden subsidie, c) de ondersteuning van de minister bij de raad van bestuur van de Europese Scholen en d) de uitvoering van het mandaatbesluit, is in 2024 een bedrag van in totaal € 3.204.899 aan subsidie verleend. Daarnaast zijn overige baten van € 56.321 gerealiseerd vanwege wervingsopdrachten voor derden.

De lasten kwamen uit op € 3.238.400. Naast personele lasten (€ 2.356.783) gaat het om afschrijvingen (€ 72.216), huisvestingslasten (€ 90.682), en overige lasten (€ 717.219). Het negatieve resultaat wordt door de rentebaten gecompenseerd. De rentebaten bedroegen € 247.352. Het uiteindelijke resultaat uit de gewone bedrijfsvoering bedroeg € 270.172.

Leerlinggebonden subsidie

Voor het verstrekken van de leerlinggebonden subsidie is in 2024 een bedrag toegekend en ontvangen van € 4.044.439. Hiervan is € 47.225 (1,17%) bestemd ter dekking van te maken uitvoeringskosten (ondergebracht in de Subsidieregeling/Instellingssubsidie), zodat voor de scholen een budget resteert van € 3.997.214. Op basis van de door de scholen opgegeven leerlingaantallen per 1 oktober 2023, is in 2024 een bedrag van € 3.970.296 uitgekeerd. Daarmee resteert 26.918 dat zal worden opgenomen in de egalisatiereserve voor komende jaren.

Mandaatbesluit

NOB voert een aantal taken voor de Europese Scholen uit in mandaat voor OCW. De kosten die te maken hebben met dit overgedragen pakket aan taken, betreffen de lasten van het Nederlandse personeel werkzaam op de Nederlandstalige afdelingen van de Europese Scholen. Voor de personeelskosten is NOB afhankelijk van diverse regelingen zoals de CAO PO en de CAO VO en de regelingen vastgelegd in het Europees statuut.

Op basis van de begroting is in 2024 een voorschot van OCW ontvangen van € 5.310.000 voor de uitvoering van het overdrachtspakket. De kosten van het pakket bleken gedurende het jaar hoger door de stijgende

loonkosten vanuit de CAO. In het najaar werd een aanvullende subsidie aangevraagd van 70.000 waardoor het totaal aan ontvangen subsidie € 5.380.000 is geworden.

Voor heel 2024 zijn de totale Mandaatlasten uitgekomen op € 5.392.813. Dit is € 12.813 (0,24%) minder dan het ontvangen voorschot. Normaliter worden overschotten of tekorten over het budget voor de Europese Scholen per jaar tussen OCW en NOB verrekend. In 2023 hebben we daar, in onderling overleg, van moeten afwijken en bij uitzondering het aanzienlijke tekort waarmee we te kampen kregen, aan de egalisatiereserve van NOB onttrokken, terwijl die hiervoor nadrukkelijk niet is bedoeld. In dit kader lijkt het billijk eventuele overschotten binnen dit domein in 2024 en 2025 toe te voegen aan de egalisatiereserve. In afwachting van afstemming hierover met OCW, lopen we hier in de jaarrekening op vooruit.

Projectsubsidie

Per kalenderjaar 2024 werden de reguliere onderhoudskosten van de Europese School Bergen onttrokken uit de projectsubsidie. Deze subsidie is bedoeld voor het onderhoud van het schoolgebouw in afwachting van nieuwbouw. Oplevering van de nieuwbouw staat medio 2028 gepland (bij het opstellen van dit jaarverslag is nog geen begin gemaakt met deze bouw). Zodoende dat er gebruik wordt gemaakt van een projectsubsidie die niet jaarlijks hoeft te worden afgerekend en jaarlijks wordt verlengd voor de vastgestelde periode.

Om dit goed onderbouwd te kunnen blijven begeleiden, werd in 2024 het MJOP door een onafhankelijk ingenieursbureau geëvalueerd en herzien. Voor 2024 bleek medio november dat een aanvullend budget nodig was en werd zodoende een bedrag van € 135.000 toegekend. Daarbij dient te worden aangetekend dat NOB feitelijk voor 2024 € 730.152 subsidie heeft ontvangen, waarvan € 525.344 is besteed. Het restant is opgenomen als nog te betalen lasten. De bedragen in de jaarrekening lopen in lijn met het MJOP; een toelichting is opgenomen in de jaarrekening ter verantwoording.

Overige ontwikkelingen

De stichting heeft door de verkoop van haar pand een buitengewoon financieel resultaat behaald. Het pand is destijds verworven door financiering anders dan subsidiegelden en maakt derhalve geen deel uit van dit verslag.

Voor de inrichting van het nieuwe kantoor, voor de aankleding en het aanleggen van een ICT-infrastructuur, was een investering nodig van € 81.166.

NOB heeft haar liquiditeit ondergebracht bij het ministerie van Financiën (schatkistbankieren). Over deze middelen ontvangt de stichting rentebaten. Daarnaast wordt via de ABNAMRO een 'kleine-kas-rekening' aangehouden. Het totaal van liquide middelen is vrij opneembaar.

Op het moment van samenstellen van onderhavig verslag, ligt er een eerste versie van een visiedocument voor de bestemming van het eigen vermogen. Deze is op 5 maart 2025 in de raad van toezicht besproken. Het doel is om het bestedingsplan in de zomer van 2025 vast te stellen en een vast onderdeel van het Jaarplan 2026 te laten zijn.

De egalisatiereserve en het eigen vermogen ultimo 2024 bedragen gezamenlijk € 5,67 mln. op een balanstotaal van € 8,38 mln. De solvabiliteit bedraagt daarmee 67,6% (2023: 55,5%). De berekende liquiditeit volgens de current ratio formule (vlottende activa/vlottende passiva) bedraagt 4,8 (2023: 3,7). De solvabiliteit en de liquiditeit van NOB zijn op een goed peil om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

Zie onderstaande tabellen voor overzichten van de financiële cijfers.

Staat van Baten en Lasten per 31 december 2024

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2023
	€	€	€
BATEN			
Rijksbijdragen	12.582.113	12.512.114	11.671.858
Project subsidie ESB	730.152	595.152	564.848
Overige baten	56.321	12.000	61.313
Totaal baten	13.368.586	13.119.266	12.298.019
LASTEN			
Verstrekte subsidies	3.971.796	4.007.214	3.866.389
Personeelslasten	7.618.941	7.530.000	7.369.974
Afschrijvingen	72.216	81.000	83.762
Huisvestingslasten ESB	730.152	595.152	564.848
Huisvestingslasten NOB	90.682	75.000	64.441
Overige lasten	825.705	920.899	755.740
Totaal lasten	13.309.492	13.209.266	12.705.154
Resultaat voor rentebaten	59.095	-90.000	-407.135
Rentebaten	247.352	180.000	253.049
Resultaat gewone bedrijfsvoering	306.446	90.000	-154.086

Gesegmenteerde staat van Baten en Lasten per 31 december 2024

	Subsidie- regeling	Leerling- gebonden subsidie	Mandaat besluit	Project subsidie	Totaal
BATEN					
Instellingssubsidie					
verstrekken leerlinggebonden subsidie	47.225	3.997.214			4.044.439
in stand houden van een ondersteunende infrastructuur	2.708.119				2.708.119
uitvoeren mandaatbesluit	328.845				328.845
ondersteuning minister bij Raad van Bestuur	120.710				120.710
	3.204.899	3.997.214			7.202.113
Mandaatbesluit					
voorschot subsidiebedrag			5.380.000		5.380.000
Project Subsidie					
Voorschot huisvesting ES Bergen				730.152	730.152
Totaal Rijksbijdrage	3.204.899	3.997.214	5.380.000	730.152	13.312.265
Overige baten	56.321				56.321
Totaal baten	3.261.220	3.997.214	5.380.000	730.152	13.368.586
LASTEN					
Verstrekke subsidies	1.500	3.970.296			3.971.796
Personeelslasten	2.356.783		5.262.158		7.618.941
Afschrijvingen	72.216				72.216
Huisvestinglasten NOB	90.682				90.682
Huisvestinglasten ES Bergen				730.152	730.152
Overige lasten	717.219		108.485		825.705
Totaal lasten	3.238.400	3.970.296	5.370.643	730.152	13.309.492
Resultaat voor rentebaten	22.820	26.918	9.357	0	59.095
Rentebaten	247.352				247.352
Resultaat gewone bedrijfsvoering	270.172	26.918	9.357	0	306.446

Het resultaat op de drie subsidiestromen is positief. Daarbij moet aangetekend worden dat de Subsidieregeling (Instellingssubsidie) matig positief zou uitpakken (+ € 22.820) zonder rentebaten.